

Az építési termék irányelv gyakorlati kérdései

V. rész

Az építési termék irányelv – amely egységesen szabályozza az Európai Unió piacán az építési termékek szabad forgalmazásának feltételeit – honosítását a 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM közös miniszteri rendelet tartalmazza. Az uniós csatlakozással egyidejűleg a hazai szabályozás teljeskörűen megfelel az uniós követelményeknek. Az építésügy egyik legátfogóbb, legösszetettebb, az építőipart és az építőanyag-ipart alapvetően meghatározó szabályozása a gyakorlatban számos kérdést vet fel. A tanfolyamokon, szemináriumokon és konferenciákon a piaci szereplők által leggyakrabban felvetődő, vélhetően közérdeklődésre számot tartó kérdésekből és válaszokból indított sorozatunkat folytatjuk. Ennek célja, hogy az uniós és a hazai gyakorlatban felmerült kérdésekre és problémákra adott, általunk helyesnek vélt válaszokat a piac többi szereplőjével is megosszuk, ami orientálhatja őket saját gyakorlatuk kialakításában.

34. Mi a különbség és a hasonlóság a honosított harmonizált európai szabvány (hEN) és az Európai Műszaki Engedély (ETA) között?

A legfontosabb különbség, hogy a honosított európai szabvány általános érvényű, nem kötődik konkrét termékhez (hanem valamennyi nevezett termékre vonatkozik) és főleg nem kötődik konkrét gyártóhoz. Az ETA-t viszont egy adott gyártó konkrét termékére dolgozták ki. Lehetséges, hogy más konkrét terméknel, esetleg más gyártónál is felhasználják a már meglévő ETA-ból részeket, de az akkor is egyedi.

A harmonizált szabvány – nem a végeredményt, hanem a kiindulást tekintve – „erősebb”, mint az ETA. Ez azt jelenti, hogy ha már van hEN, vagy akár annak kidolgozására mandátum, akkor ETA-t nem lehet kidolgozni. Ebben az esetben az építési terméket a hEN szerint kell megfelelés-igazolási eljárás alá vonni. Ha még csak mandátum van hEN-re, akkor a termék gyártója két dolgot tehet: megvárja a hEN kidolgozását és elérhetőségét, és ezt követően ennek megfelelően igazolják az építési termék megfelelését. Vagy ha hosszabb idő (2–3 év) múlva várható a kizárólagos hatályú hEN, addig nemzeti specifikáció alapján végzik el az építési termék minősítését. Természetesen ez utóbbi esetben csak az adott országban forgalmazható az építési termék.

Az is előfordulhat, hogy korábban kiadott ETA-ra mégis kidolgoznak harmonizált szabványt – bár ez nem

jellemző –, akkor az ETA-t meghatározott átmeneti idő után vissza kell vonni.

Az építési termékekre vonatkozó CE jelölés elérésének alapvető útja a harmonizált szabványoknak való megfelelés. A harmonizált szabványok érvényességi ideje nincs korlátozva. Az Európai Műszaki Engedélyeket egy idő után (3 vagy 5 év) felül kell vizsgálni, hogy nem indokolt-e azokat harmonizált szabvánnyá alakítani, másképpen forgalmazva: az EOTA (Jóváhagyó Szervezetek Európai Intézménye) mandátumot szükséges-e, indokolt-e CEN (Európai Szabványügyi Bizottság) mandátummá alakítani.

A megfelelés-igazolás módozatát hEN esetén és ETA-nál is (amennyiben ETAG készül) a Bizottság határozata írja elő.

Végeredményben mindkét műszaki specifikációt tekintve – amennyiben az építési termék megfelelés-igazolási eljárás eredményesen befejeződik – a CE jelölés viselése engedélyezett, ami az Európai Gazdasági Térség területén szabad forgalmazást biztosít az építési terméknek.

35. Mi a különbség a honosított harmonizált szabvány és a nemzeti szabvány között az építési termék megfelelése szempontjából?

Az európai szabvány fokozatosan veszi át a nemzeti szabványok szerepét.

Amennyiben van az adott építési termékre honosított harmonizált szabvány, az átmeneti idő leteltével a nemzeti szabványt vissza kell vonni. Hosszabb távon az építési termékek döntő részét lefedik a hEN-ek, bár az ETA-k (különösen innovatív termékeknél) hosszú távon fennmaradhatnak. A nemzeti műszaki specifikációk (nemzeti szabványok és nemzeti műszaki engedélyk, ÉME) mint a megfelelőség-igazolás alapja, azon a területen maradnak fenn, ahol nincs hEN, vagy ETA, és akkor, ha a gyártó csak az adott országban kívánja termékét forgalmazni. Természetesen nemzeti műszaki szabvány és nemzeti műszaki engedély (ÉME) esetében nincs CE jelölés, és más országban a forgalmazás nem lehetséges külön feltételek nélkül. Amennyiben az építési termék megfelelőség-igazolását nemzeti szabvány alapján állították ki, s időközben a harmonizált szabvány felváltja a nemzetit, a megfelelőség-igazolást is vissza kell vonni, és a harmonizált szabvány alapján kell az új eljárást lefolytatni.

36. Mi a különbség és mi a hasonlóság az Európai Műszaki Engedély (ETA) és az Építőipari Műszaki Engedély (ÉME) között?

Az ETA európai műszaki specifikáció, az ÉME nemzeti műszaki specifikáció. A két műszaki specifikáció között az egyik nagy különbség a hozzá kapcsolódó forgalmazási területben van. Különbség a kétféle műszaki specifikáció kidolgozásának időszükségletében is mutatkozik. Az ETA kidolgozása általában többszöröse az ÉME kidolgozásának. Ezzel szoros összefüggésben van az a különbség, hogy az ETA kidolgozásának díjtétele nagyságrenddel haladja meg az ÉME költségét. Ha az építési termék megfelelőségét ETA alapján igazolják, akkor az CE jelölés viselésére jogosult, s az egész Európai Gazdasági Térség területén szabadon forgalmazható. Ha az ÉME alapján történik a minősítés, akkor csak Magyarországon forgalmazható feltétel nélkül.

Abban az ETA és az ÉME megegyezik, hogy mindegyik konkrét gyártóhoz és annak konkrét termékéhez kötődik.

Ha van harmonizált szabvány (és az adott termék jelentősen nem tér el a szabványtól), akkor sem ETA-t, sem ÉME-t nem lehet kidolgozni. Ha már van ETA hasonló termékre, de a gyártó csak a hazai piacon tervezi építési termékét értékesíteni idő- és költségtakarékossági okok miatt, akkor is kérhet ÉME-t. Ha van az adott építési termékre vagy termékcsaládra útmutató (ETAG), akkor annak felhasználása kötelező, akár ETA-t, akár ÉME-t dolgoznak ki. A gyártó ebben az esetben dönthet, hogy melyik műszaki specifikációt választja.

Az ETA kidolgozására az EOTA tagszervezetei jogosultak. Magyarországon egyetlen szervezetet jelöltek erre az Európai Bizottságnál, az Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Kht.-t. Az ÉMI Kht. tagja az EOTA-nak, s így ETA kidolgozására is csak ő jogosult a magyar intézmények közül. Az ÉME kidol-

gozására szintén csak az ÉMI Kht. kapott jogosítványt az illetékes minisztertől. Ez nem kapcsolódik bizottsági bejelentéshez.

37. A megfelelőség-igazolási eljárásban részt vevő független szervezetek milyen funkcióra jogosultak, és minek alapján?

Nézzük meg, hogy az egyes műszaki specifikációkhoz milyen független szervezetek kapcsolódnak! A harmonizált szabvány esetén kijelölt szervezetek végzik a megfelelőségi módozattól függően a tanúsítást, ellenőrzést és vizsgálatot az egyes megfelelőségi módozatokhoz rendelt feladat szerint. A kijelölt szervezetet az egyes tevékenységekre és konkrét termékekre a tagállamok jelölik ki. Majd a Bizottsághoz bejelentik, és a Bizottság bejegyezi a CPD és az adott ország eljárási rendje szerint. Ezért a kijelölt, bejelentett és bejegyzett szervezet ez esetben (európai műszaki specifikáció) ugyanazt fedi, mint ahogy a notified body, illetve approved body angol kifejezések is ugyanazt jelentik.

Az Európai Műszaki Engedélyt (ETA) jóváhagyó szervezet (approval body) dolgozhat ki. Erre a tagállamok jogosítják fel az adott szervezetet, és ezt bejelentik az Európai Bizottsághoz. A megfelelőség-igazolási eljárásban a korábban jelzett kijelölt (bejegyzett) szervezetek vehetnek részt.

Az európai műszaki specifikációknak megvan a nemzeti, így a magyar megfelelője is. A harmonizált európai szabványnak a nemzeti szabvány, az ETA-nak az Építőipari Műszaki Engedély (ÉME) a nemzeti megfelelője. A nemzeti szabvány szerint megfelelőség-igazolási eljárásban ugyancsak kijelölt szervezetek vesznek részt. A kijelölt státus ebben az esetben szűkebb területre is vonatkozhat, mint amit a Bizottsághoz bejelentett az adott tagállam. Az ÉME kidolgozását is jóváhagyó szervezet végezheti. Ezt a jóváhagyó szervezeti minősítést az illetékes miniszter adhatja meg. A megfelelőség-igazolási eljárásban pedig kijelölt szervezetek vesznek részt. A nemzeti specifikációk területén a kijelölt szervezet és a jóváhagyó szervezet státus nem feltétlenül jelenti a Bizottsághoz bejelentett kijelölt szervezetet és az EOTA tagságot jelentő jóváhagyó szervezetet.

Magyarországon például az ÉMI Kht. brüsszeli kijelölése a legnagyobb termékkörű és tevékenységű, de kisebb, mint a hazai kijelölésű termékköre. Jóváhagyó szervezetként az ÉMI jogosult ETA kidolgozására, és az illetékes miniszter által történt felhatalmazás alapján jóváhagyó szervezetként ÉME kidolgozására is. Ez utóbbira csak ez a szervezet jogosult, ETA-t külföldi EOTA tagszervezet is kidolgozhat magyar gyártók kérelmére.

Horváth Sándor

az ÉMI Kht. vezérigazgató-helyettese,
a Magyar Építőanyagipari Szövetség elnöke